

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	27.06. 2024. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-2/24-6
VEZA:	
EPA:	281 XYVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Klub poslanika "Evropa sad"

SKUPŠTINA CRNE GORE
g-dinu Andriji Mandiću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosimo PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Podgorica, 27. 06. 2024. godine

POSLANICI:

Vasilije Čarapić

Miodrag Laković

ZAKON O IZMJENAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 1

U Zakoniku o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14, 2/15, 35/15, 28/18, 116/20, 145/21 i 54/24) u članu 179 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

"Izuzetno, za krivična djela organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina i krivična djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, pritvor se nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana, na obrazloženi predlog državnog tužioca, može produžiti najduže dvije godine."

U stavu 3 riječi: "st. 1 i 2" zamjenjuju se riječima: "st. 1, 2 i 3".

Stav 4 mijenja se i glasi:

"Protiv rješenja vijeća iz stava 1 ovog člana, kojim se odbija predlog za određivanje ili ukidanje pritvora i protiv rješenja vijeća iz stava 2 kojim se produžava pritvor, žalba nije dozvoljena."

Dosadašnji st. 2, 3 i 4 postaju st. 3, 4 i 5.

Član 2

U članu 412 stav 5 riječi: "stav 2" zamjenjuju se riječima: "stav 3".

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Složenost krivičnih postupaka u predmetima organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina i krivičnih djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kao i težina ovih krivičnih djela, ukazuju na mogućnost da bi u ovim postupcima i za ova krivična djela moglo biti opravdano propisati duže rokove trajanja pritvora, pod uslovima i garancijama propisanim Konvencijom.

Krivična djela organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina i krivična djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora (krivična djela koja su posebno teška zbog načina izvršenja i/ili posljedica) u svojoj kompleksnosti često podrazumijevaju veliki broj izvršilaca krivičnih djela, veliki broj svjedoka, obimnu dokaznu građu, pri čemu su ova krivična djela po pravilu sa međunarodnim elementom i podrazumijevaju međunarodnu pravosudnu saradnju i u toku glavnog pretresa. Sve ovo pretpostavlja i znatno duže trajanje glavnog pretresa, u odnosu na lakša krivična djela.

Imajući u vidu prednje izrečeno, opravdano je propisati mogućnost produženja trajanja pritvora na glavnom pretresu ali isključivo za (1) najteža krivična djela, koja po svojoj prirodi podrazumijevaju izrazito složene krivične postupke, (2) u ograničenom trajanju i (3) na osnovu obrazloženog predloga državnog tužioca. Time se izuzetnost primjene mogućnosti produženja pritvora obezbjeđuje u pogledu najtežih krivičnih djela i na osnovu posebnog obrazloženog predloga državnog tužioca.

Propisivanjem mogućnosti produženja trajanja pritvora na glavnom pretresu, pod navedenim uslovima, isključilo bi automatizam u produženju istog, odnosno pritvor bi bilo moguće produžiti kada za to postoje stvarni razlozi, uz poštovanje svih prava okrivljenog, isključujući rizik od proizvoljnosti i poštujući standarde Evropskog suda za ljudska prava (princip pravne sigurnosti, princip proporcionalnosti i princip zaštite od arbitrarnosti).

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Kada je u pitanju lišavanje slobode, posebno je važno da se poštuje opšti princip pravne sigurnosti. Stoga je od suštinskog značaja da uslovi za lišavanje slobode prema domaćem zakonu budu jasno definisani i da sam zakon bude predvidljiv u njegovoj primjeni, tako da ispunjava standard „zakonitosti“ koji je postavljen Evropskom konvencijom, standard koji zahtjeva da sve odredbe budu dovoljno precizne da omogući osobi – ako je potrebno, uz odgovarajući savjet – da predvidi, u mjeri koja je razumna u okolnostima, posledice koje data radnja može da proizvede (Khlaifia i drugi protiv Italije [Vv], 2016, § 92; Del Rio Prada protiv Španije [Vv], 2013, § 125; Creanga protiv Rumunije, 2012, § 120; Medvedjev i drugi protiv Francuske [Vv], 2010, § 80).

Stoga se član 5. stav 1. Konvencije odnosi i na „kvalitet zakona“ koji implicira da tamo gdje nacionalni zakon dozvoljava lišavanje slobode on mora biti dovoljno dostupan, precizan i predvidiv u svojoj primjeni. Faktori relevantni za ovu ocjenu „kvaliteta zakona“ – koji se u nekim slučajevima nazivaju „zaštitom od proizvoljnosti“ – uključivaće postojanje jasnih zakonskih odredbi za određivanje pritvora, za produženje pritvora i za određivanje rokova za pritvor; i postojanje djelotvornog pravnog lijeka kojim

podnosilac predstavke može da ospori „zakonitost“ i „dužinu“ svog stalnog pritvora (I.N. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 2016, st. 77).

Ovakav stav Evropskog suda, korespondira i sa odredbama Ustava Crne Gore, koji u članu 30 stav 4 propisuje da trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće moguće vrijeme.

Prihvatanjem ovih predloženih zakonskih rješenja Zakonik o krivičnom postupku bi u ovom dijelu bio usaglašen sa Konvencijom o ljudskim pravima.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predložena izmjena podrazumijeva, da se i u odnosu na period produženja pritvora, primjenjuju odredbe o redovnoj dvomjesečnoj provjeri opravdanosti trajanja pritvora u toku glavnog pretresa, propisane važećom odredbom stava 2 član 179 Zakonika o krivičnom postupku.

Propisivanjem predložene odredbe, omogućilo bi se nesmetano vodenje krivičnih postupaka za najteža krivična djela organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina i krivična djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, a što je osnovna svrha i cilj propisivanja i određivanja pritvora u svakom konkretnom slučaju.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna posebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

TEKST ODREDAVA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU

Određivanje i kontrola pritvora nakon podizanja optužnice

Član 179

- (1) Nakon predaje optužnice sudu, do završetka glavnog pretresa, pritvor se može, po pribavljenom mišljenju državnog tužioca, kad se postupak vodi po njegovoj optužbi, odrediti ili ukinuti samo rješenjem vijeća. Od podizanja optužnice do donošenja prvostepene presude pritvor može trajati najduže tri godine.
- (2) Vijeće je dužno, po predlogu stranaka ili po službenoj dužnosti, da ispita da li još postoje razlozi za pritvor i da donese rješenje o produženju ili ukidanju pritvora, po isteku svakih trideset dana do stupanja optužnice na pravnu snagu, a svaka dva mjeseca nakon stupanja optužnice na pravnu snagu.
- (3) Žalba na rješenje iz st. 1 i 2 ovog člana ne zadržava izvršenje rješenja i o njoj sud odlučuje u roku od tri dana.
- (4) Protiv rješenja vijeća iz stava 1 ovog člana, kojim se odbija predlog za određivanje ili ukidanje pritvora, žalba nije dozvoljena.

Ponovno održavanje glavnog pretresa pred prvostepenim sudom

Član 412

- (1) Prvostepeni sud kojem je predmet upućen na suđenje uzeće za osnovu raniju optužnicu. Ako je presuda prvostepenog suda djelimično ukinuta, prvostepeni sud će za osnovu uzeti samo onaj dio optužbe koji se odnosi na ukinuti dio presude.
- (2) Na novom glavnom pretresu stranke mogu isticati nove činjenice i iznositi nove dokaze.
- (3) Prvostepeni sud je dužan da izvede sve procesne radnje i raspravi sva sporna pitanja na koja je ukazao drugostepeni sud u svojoj odluci.
- (4) Prilikom izricanja nove presude prvostepeni sud je vezan zabranom iz člana 400 ovog zakonika.
- (5) Ako je optuženi u pritvoru, vijeće prvostepenog suda dužno je da postupi u skladu sa članom 179 stav 2 ovog zakonika.